

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Werken aan je eigen digitale vaardigheden

Geplaatst op 23 januari 2020

In december 2019 vulden de nieuwe hbo-studenten Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs® (RVWO) allemaal de vragenlijst van 'Digivaardig in de zorg' in. Deze geeft inzicht in de eigen digitale vaardigheden. Gastdocent Douwe Dronkert vertelt er meer over. En Mieke Hollander, projectleider RVWO, vertelt wat er met de uitkomsten gedaan wordt in het onderwijs.

Als student of (toekomstig) zorgmedewerker in de 21ste eeuw krijg je hoe dan ook te maken met digitale technologie. Veel opleidingen werken tegenwoordig bijvoorbeeld met een online leeromgeving en/of digitaal portfolio. Docenten communiceren steeds vaker met hun studenten via e-mail of WhatsApp. En als zorgprofessional moet je uit de voeten kunnen met digitale toepassingen als roostersoftware, beeldbellen of het Elektronisch Cliënten Dossier. Ook het indiceren in de thuiszorg gaat tegenwoordig vrijwel altijd digitaal via het Omaha-systeem.

Basisvaardigheden

Om met zorgtechnologie te kunnen werken, helpt het als je digitale basisvaardigheden op peil zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het gebruik van e-mail of programma's om tekst, spreadsheets en presentaties te maken en bewerken. Maar niet alle zorgstudenten en zorgmedewerkers beheersen deze vaardigheden. Veel mensen hebben er niet zoveel mee te maken in het dagelijks leven en ook niet altijd in hun werk. Of ze hebben er op school nauwelijks iets over geleerd. Logisch, want toen velen voor het laatst in de schoolbanken zaten, waren er niet of nauwelijks computers, laptops, tablets en smartphones. En niet in elk vak gebruik je evenveel techniek. In de opleiding RVWO stromen bovendien ook studenten in die niet eerder in de zorg hebben gewerkt (zij-instromers).

Kennissite

Om zorgmedewerkers (en -studenten) te helpen met het verder ontwikkelen van hun digitale vaardigheden

is in 2019 de landelijke kennissite www.digivaardigidezorg.nl gelanceerd door een coalitie van samenwerkende partijen. Op de site is onder meer een vragenlijst te vinden, met behulp waarvan je meer inzicht kunt krijgen in je eigen digitale vaardigheden.

In december 2019 beantwoordden elf nieuwe hbo-studenten RVWO deze vragen. Dat deden zij tijdens de les 'Omgaan met digitale mogelijkheden en nieuwe media in zorg en onderwijs', waarin ze onder meer experimenteerden met het zelf maken van filmpjes en blogs. Deze les werd verzorgd door [gastdocent Douwe Dronkert](#).

Dynamisch gesprek

In de les gingen de studenten ook met elkaar in gesprek over wat zij al weten over digitale mogelijkheden en nieuwe media. "Uit deze dynamische uitwisseling van ervaringen en praktijkvoorbeelden bleek dat de studenten het er wel over eens zijn dat digitale mogelijkheden veel kunnen opleveren voor mensen die zorg nodig hebben, maar óók voor henzelf, als werkenden in de zorg", vertelt Douwe. "Het gebruik hiervan kan mensen bijvoorbeeld helpen om thuis zelf zorg te organiseren zonder dat er iemand van een zorgorganisatie over de vloer hoeft te komen of zij naar een zorgorganisatie toe moeten. Binnen zorgorganisaties kunnen zorgmedewerkers aan bewoners bijvoorbeeld meer vrijheid en bewegingsruimte bieden door nieuwe techniek, wat het welzijn ten goede komt. Bovendien kunnen digitale mogelijkheden het werk lichter en plezieriger maken en tijd besparen, waardoor er meer tijd overblijft om Waardevolle zorg mogelijk te maken. Bijvoorbeeld door je meer te concentreren op het menselijke contact."

Tegelijkertijd gaven verschillende studenten ook wel aan dat ze soms tegen vragen aanlopen als het gaat om de inzet van nieuwe mogelijkheden, stelt Douwe. "Bijvoorbeeld als een nieuwe technologie nog niet uit en te na in de praktijk is getest. Of vanwege privacy-kwesties: wanneer mag je bijvoorbeeld bepaalde media inzetten en wanneer doe je dat beter niet? Maar uit het gesprek werd ook duidelijk dat we steeds beter leren omgaan en werken met nieuwe technieken."

Nieuwsgierig

Douwe vertelt dat de studenten nieuwsgierig waren hoe het met hun eigen digitale vaardigheden was gesteld. "Ze vulden daarom leergierig de vragenlijst in op www.digivaardigidezorg.nl/vvt/home/zelftest/. Daar waren ze ongeveer twintig minuutjes mee bezig."

De vragen zijn onderverdeeld in verschillende categorieën: algemene digitale vaardigheden, vaardigheden op mobiele apparaten, het veilig werken met internet, het werken met programma's en applicaties en ook nog kennis/vaardigheid met betrekking tot social media en privacy. "Op basis van hun antwoorden kregen de studenten een rapportje, waarin ze konden zien van welke onderwerpen ze al veel weten en van welke nog wat minder", vertelt Douwe. "Dat gaf veel inzicht, al vond een enkeling het ook positief confronterend om te zien dat er nog wel wat 'werk aan de winkel' was op sommige digitale gebieden."

Werken aan je digitale ontwikkeling

In de praktijk-leerroute RVWO is er veel aandacht voor thema's als zorg-ICT, eHealth en zorgtechnologie. Dergelijke thema's horen immers bij de zorg van nu. Studenten die hier meer over willen weten, kunnen zich gratis abonneren op de nieuwsbrief van Digivaardigindezorg.nl, zodat ze op de hoogte kunnen blijven. Op de website is per categorie van de vragenlijst ook veel achtergrondinformatie te vinden, net als werkbladen, websites & apps, een complete training, spelvormen, filmpjes en vlogs en leesvoer. "Dat is een van de mooie dingen van de vragenlijst: dat het rapportje direct aan de site wordt gekoppeld. Met behulp hiervan kunnen studenten zelf werken aan het nog verder vergroten van hun digitale vaardigheden, precies op die gebieden waarvan ze zien dat ze daar meer mee kunnen", aldus Douwe.

Vervolgstappen

Terugkijkend valt het Mieke Hollander, projectleider RVWO, op dat er best wat verschillen zijn in digitale vaardigheid van studenten. "Zowel mensen die al eerder werkzaam zijn geweest in de zorg als zij-instromers hebben soms moeite met bepaalde digitale toepassingen. Ze geven aan dat het werken met zorg-ICT toch echt iets anders is dan het bedienen van de eigen smartphone." Verder leveren het werken met Excel en het gericht zoeken op internet nogal eens problemen op, zo blijkt uit de uitkomsten van de digitale zelftest. "Nu we dit weten, kunnen we er rekening mee houden in de lessen. Zo heb ik onlangs, samen met de hbo-studenten, uitgebreid stilgestaan bij hoe je op internet goede wetenschappelijke bronnen zoekt. Stap voor stap zullen studenten hier dan steeds vaardiger in worden."

Tekst: Femke van den Berg (Bureau Bisontekst).

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vernieuwing onderwijs](#), [Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®](#)

Trefwoorden:

